

Regelbunden tillsyn Solkattens förskola

Dokumentinfo: Tillsynsrapport
Diarienummer: 2024.382 BUN

Tillsynshandläggare: Jonas Nordlander och
Louisa Asterfjord
Datum: 2024-11-25

HUVUDMAN	3
ÄRENDET	3
OM ÄRENDET	3
KORT OM VERKSAMHETEN	3
GRANSKNINGSOMRÅDEN	4
<i>Områden utan konstaterade brister</i>	4
<i>Områden med konstaterade brister</i>	4
BESLUT	5
FÖRELÄGGANDE	5
MOTIVERING AV BESLUTET	6
FÖRELÄGGANDE	6
BARN- OCH UNGDOMSFÖRVALTNINGENS BEDÖMNING	6
<i>Punkt 1 - Ägar- och ledningsprövning</i>	6
<i>Punkt 2 – Systematiskt kvalitetsarbete</i>	8
<i>Punkt 3 - Barnens inflytande över utbildningen</i>	9
<i>Punkt 4 – Lärmiljö</i>	9

Huvudman

Solkatten, SKIBAB

Organisationsnummer: 5567657563

Ärendet

Regelbunden tillsyn av förskolan Solkatten, hösten 2024

Om ärendet

SKIB AB (5567657563)(fortsättningsvis Huvudmannen) är godkänd som huvudman för den fristående förskolan Solkatten (fortsättningsvis förskolan). Barn- och ungdomsförvaltningen har under hösten 2024 gjort en regelbunden tillsyn på förskolan.

Vid tillsynen har barn- och ungdomsförvaltningen kontrollerat att verksamheten följer gällande lagar och bestämmelser. Utifrån utfallet i den riktade tillsynen under våren 2024, då det framkom brister i huvudmannens insikt i skollagen, har fokusområdet för den regelbundna tillsynen varit på ägar- och ledningskretsen. Sedan huvudmannen fick sitt godkännande har skollagen skärpts avseende enskilda som driver förskolor och skolor. Det ställs nu krav på bland annat att en förskolas ägar-och ledningskrets ska ha insikt i de författningar som styr verksamheten.

Tillsynen har genomförts genom dokumentstudier, intervjuer och platsbesök som bestått av observation av förskolans lärmiljö. Dokumentstudie sker av bland annat inlämnad dokumentation för planering av verksamheten, årsredovisning, huvudmanna- och enhetsmål samt kartläggningar och olika analyser. Granskning av dokument och dialog med huvudman och rektor sker innan verksamhetsbesöket för att identifiera om det finns områden eller frågor som behöver fördjupas vid verksamhetsbesöket. I ärendet har material även inhämtats från Bolagsverket, Kronofogdemyndigheten, Polismyndigheten och Skatteverket. Vidare har kreditupplysningar inhämtats på ägar- och ledningskretsen i ärendet.

Kort om verksamheten

Förskolan ägs av huvudmannen SKIB AB, som är ett aktiebolag med två styrelsemedlemmar varav en även arbetar på förskolan. Förskolan hade vid tillsynen 22 inskrivna barn i verksamheten. Personalgruppen består av fem heltidsanställda, en legitimerad förskollärare, tre barnskötare och en skolchef/rektor/barnskötare.

Granskningsområden

Områden utan konstaterade brister

- Trygghet och säkerhet
 - Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att SKIB AB, Solkattens förskola, uppfyller författningens krav för trygghet och säkerhet. Tillsynen avslutas inom det området.
- Inflytande, delaktighet och samverkan
 - Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att SKIB AB, Solkattens förskola, uppfyller författningens krav för inflytande, delaktighet och samverkan. Tillsynen avslutas inom det området.
- Huvudman, ekonomiska förutsättningar
 - Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att SKIB AB, Solkattens förskola, uppfyller författningens krav för de ekonomiska förutsättningarna. Tillsynen avslutas inom det området.
- Organisation och undervisning
 - Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att SKIB AB, Solkattens förskola, uppfyller författningens krav för organisation och undervisning. Tillsynen avslutas inom det området.
- Arbete med stöd och modersmål
 - Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att SKIB AB, Solkattens förskola, uppfyller författningens krav för arbete med stöd och modersmål. Tillsynen avslutas inom det området.

Områden med konstaterade brister

- Huvudman, ägar- och ledningsprövning
 - Det har vid tillsynen framkommit att huvudmannen inte uppfyller författningens krav för huvudmannens förutsättningar, gällande insikt och lämplighet.
- Systematiskt kvalitetsarbete
 - Det har vid tillsynen framkommit att huvudmannen inte uppfyller författningens krav för systematiskt kvalitetsarbete.
- Barngrupperna och miljön
 - Det har vid tillsynen framkommit att huvudmannen inte uppfyller författningens krav för lärmiljön.

Beslut

Föreläggande

Barn- och ungdomsnämnden i Alingsås kommun beslutar att förelägga SKIB AB (org.nr 556765-7563), enligt 26 kap. 10§ skollagen att fullgöra sina skyldigheter enligt skollagen genom att:

1. Vidta åtgärder för att följa skollagens krav avseende att ägar- och ledningskretsen genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten genom att
 - säkerställa att det i ägar- och ledningskretsen ingår minst en person som har insikt i skolförfattningarna (2 kap. 5 och 5 a §§ skollagen).
2. Vidta åtgärder för att följa skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete genom att
 - skapa en struktur för hur utbildningen ska följas upp och analyseras och utifrån analysen identifiera utvecklingsområden och beslut om utvecklingsområden som ska genomföras för att de nationella målen ska uppfyllas. 4 kap. 3, 4 och 5 §§ skollagen och 2.6 Lpfö 18
 - dokumentera alla moment i processen för det systematiska kvalitetsarbetet från nuläge, analys, planering till genomförande. 4 kap. 6 § skollagen
3. Vidta åtgärder för att säkerställa att barnen får inflytande över utbildningen genom att
 - Skapa rutiner för att identifiera barnens intressen och behov
 - Planera utbildningen, lärmiljö och undervisning utifrån de intressen och behov som barnen ger uttryck för, samt utifrån det kunnande och de erfarenheter som barnen tidigare tillägnat sig. 4 kap. 9§ skollagen och 2.3 Lpfö18 sid 7.
4. Vidta åtgärder för att säkerställa att barnens kroppsliga och personliga integritet respekteras genom att
 - Planera utbildningen, lärmiljö och undervisning utifrån att skapa en trygghet för barnen där respekt för deras kroppsliga och personliga integritet värdesätts. 2.3 Lpfö18 sid 7.

Redovisning av åtgärder

De åtgärder som förelagts SKIB AB enligt punkt 1-4 ska vara genomförda senast 28 februari 2025 och skriftligen redovisas till barn- och ungdomsförvaltningen.

Om huvudmannen inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslut om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10§ tredjestycket skollagen. Beslut om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18§ skollagen inte överklagas

Motivering av beslutet

Föreläggande

26 kap. 10§ skollagen

En tillsynsmyndighet får förelägga en huvudman som enligt denna lag står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten eller, i fråga om enskild huvudman, de villkor som gäller för godkännandet eller beslutet om rätt till bidrag.

Barn- och ungdomsförvaltningens bedömning

Punkt 1 - Ägar- och ledningsprövning

Enligt 2 kap. 5 § får enskilda godkännas som huvudmän för förskola om den enskilde genom erfarenhet eller på annat sätt har förvärvat insikt i de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Huvudmannen består av två personer där en arbetar i verksamheten och en är suppleant och inte har något inflytande i bolaget.

Enligt Skolinspektionen innebär förvärvad insikt i skollagstiftningen en bred och djup kunskap i lagarna som berör huvudmannens skolform. Dessutom måste kunskaperna vara aktuella och ha ett huvudmannaperspektiv. Barn och ungdomsförvaltningen konstaterar att huvudmannen har arbetat i verksamheten under många år och deltagit i flera kurser för kompetensutveckling och därmed haft förutsättningar att kunna införskaffa sig den insikt som krävs. Men huvudmannen kan inte redogöra för hur det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå genomförs eller vad det innebär. Huvudmannen påvisar även brister gällande lagstiftning för anställning av rektor, vilket är grundläggande för att kunna uppfylla sitt ansvar som huvudman. Huvudmannen påvisar även brister i förståelsen kring möjlighet till överklagande av tillsynsbeslut.

I inlämnat material angavs att huvudmannen besitter kunskaper inom skollagstiftningen på en nivå motsvarande fyra på en femgradig skala. Enligt huvudmannen säkerställs att ägarledningskretsens är uppdaterade på gällande praxis inom förskoleutbildning, barns utveckling, forskningsrön och trender i huvudsak på ägarens 22 års erfarenhet och förskolechefs utbildning och Skolverket.

I dokumentet "Tillsyn av fristående förskola – anmälan om förändring inom ägar- och ledningskretsen" har huvudman endast anmält en person att ingå i styrelsen och utelämnat suppleanten för bolaget. Det står tydligt på skolinspektionens hemsida samt i e-tjänsten vilka personer som avses ingå i huvudmannskapet.

Utdrag från e-tjänsten.

Personkretsen - vem/vilka omfattas av ägar- och ledningsprövningen?

Styrelse och ledningspersoner

Med styrelse- och ledningspersoner avses verkställande direktör och andra som genom en ledande ställning eller på annat sätt har ett bestämmande inflytande, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter, bolagsmännen i kommanditbolag och andra handelsbolag.

Vid tillsynen 2021 påpekades det även då att huvudman inte anmält suppleanten vilket tyder på att det saknas insikt i vilka som ingår i ett bolagets ägar- och ledningskrets.

Huvudmannen som arbetar i barngrupp på förskolan, titulerar sig förskolechef. Detta till trots att det sedan 1 juli 2019 ändrades så att förskolechef istället ska benämnas som rektor, dessutom har förskolan redan en rektor anställd. Det får enligt 2 kap. 9 § skollagen bara finnas en rektor på en förskoleenhet. Det framgick dock i den riktade tillsynen som genomfördes våren 2024 att huvudmannen anställt en rektor som saknar pedagogisk utbildning på högskolenivå. Enligt skollagen 2 kap. 11 § framgår att som rektor får bara den anställas som genom både utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt och enligt Skolinspektionens bedömnings PM (PL 2014-04-02, sid 10) framgår att det ska vara pedagogisk utbildning på högskolenivå. Under pågående tillsyn blir frågan högst aktuell igen utifrån att det handlar om vilken insikt huvudman har i skollagstiftningen. Speciellt då huvudmannen fått föreläggande om samma brist 2017, att återigen göra bedömningen att anställa en rektor som saknar pedagogisk utbildning på högskolenivå visar på allvarliga brister i insikten om skollagstiftningen. Huvudmannens respons på frågan vad bedömningen grundades på framkommer att huvudmannen uppfattat det som att om en person gått skolchefsutbildning så har man möjlighet att även ansöka till rektorsutbildning och därmed vara godkänd som rektor. Rektorsprogrammet är den statliga befattningsutbildningen för rektorer, dvs. man ska ha befattningen som rektor för att kunna antas och det är huvudmannen som anmäler rektor till utbildningen. Det är dock inte rektorsprogrammet som gör bedömningen av vad den pedagogiska insikten genom utbildning och erfarenhet ska bestå i för att anställas som rektor utan det är huvudmannen.

Enligt 4 kap. 3,4 §§ skollagen ska huvudman och rektor systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter. Enligt 4 kap. 6 § skollagen ska det detta arbete dokumenteras. Under punkt 2 finns information gällande hantering av det systematiska kvalitetsarbetet på huvudmannanivå som ligger till grund för beslut om bristande insikt.

Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete är bristfälligt och utifrån intervjun, "Protokoll huvudman" framkommer att huvudmannen inte förstår vad det systemiska kvalitetsarbetet

innebär. Huvudman kunde inte svara på frågan hur det systematiska kvalitetsarbetet bedrivs och dokumenteras utan att få förtydligat frågan med frågeställningarna. "Hur gör ni uppföljningarna", " Vad är det ni följer upp?", "Har du något exempel där ni inte når de nationella målen" med flera. Huvudman återkopplar ofta med en fråga istället för att svara. Exempelvis "Det måste det väl vara" på frågan var uppföljningen dokumenteras, om det är i skolchefsprotokollet. Dokumentation är något som det saknas generellt i alla led från förskollärare, rektor och huvudman. Uppföljning sker via möten men dokumenteras inte och det saknas analyser. Den mesta dokumentation som är inlämnad är hur man ska arbeta inte hur förskolan arbetar och dokumentation som visar på det och på vilka resultat som nås.

Under intervjun kan huvudmannen inte redogöra för vilka åtgärder man gjort utifrån tillsynen 2021.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer därmed att huvudmannen brister i sin insikt kring skollagstiftningen.

Punkt 2 – Systematiskt kvalitetsarbete

Enligt 4 kap. 3,4 §§ skollagen ska huvudman och rektor systematiskt och kontinuerligt planera, följa upp och utveckla utbildningen. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och i andra föreskrifter.

Enligt 4 kap. 6 § skollagen ska det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ dokumenteras.

Huvudmannen har kompletterat med ett dokument " *Systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå för Solkattens förskola*" som avser både huvudmannens och verksamhetens arbete och dokumentation för det systematiska kvalitetsarbetet. Det som framkommer i dokumentet är att större delen av det systematiska kvalitetsarbetet bygger på personalens samtal vid gemensamma genomgångar samt skolchefsprotokoll. Skolchefsprotokollet ligger till stor del grund för huvudmannens bedömning, men det saknas dokumentation som stödjer det som framkommer i skolchefsprotokollet. Den analys som huvudmannen gjort i dokumentet 4.2.5 Verksamhetens kvalitetsarbete för läsåret 2023–2024 är inte en analys utan ett konstaterande av hur verksamheten samtalat om vad som framkommit vid olika tillfällen, såsom vårdnadshavarenkät, observationer och skolchefsprotokoll. Målen för 2024–2025 saknar förankring och dokumentation samt att det är otydligt om det är mål för 2024–2025 eller gamla mål från 2023–2024.

Det framkommer även att det är olika målområden som "analyserats fram" mot det som sedan beslutats av huvudman. I dokumentet under punkt 4.3.1 Förslag på utvecklingsområden att prioritera på huvudmannanivå inför läsåret 2024–2025 är inte samma förslag som det sedan fattats beslut om i 4.4. Huvudmannen lämnar även över planeringen av det systematiska kvalitetsarbetet helt till rektor och pedagoger.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer därmed att huvudmannen brister i sitt systematiska kvalitetsarbete.

Punkt 3 - Barnens inflytande över utbildningen

Enligt 4 kap. 9 § skollagen ska barn ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade om frågor som rör dem. Informationen och formerna för barnens inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Vid Solkattens förskola planerar förskolläraren utbildningen utefter läroplansmålen tillsammans med rektor. Det är dock oklart hur barnens intressen får inflytande över utbildningens planering eftersom det inte sker någon systematisk dokumentation av observationerna. Det sker inte heller någon dokumentation över undervisningens planering. Den undervisning som sker saknar koppling mellan barnens intressen och behov i relation till läroplansmålen och vad undervisningen utifrån de sambanden bör fokusera på.

Det framgår i det inlämnade dokumentet från e-tjänsten "Tillsyn av fristående förskola – Frågor till rektor" att det är pedagogerna som utformar lärmiljöerna för att vara anpassade efter varje barns förutsättningar. Dock framgår det inte i dokumentation eller i intervju med rektor att barnen får vara med och påverka hur lärmiljöerna utformas.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer därmed att huvudmannen inte har visat att barnen ges möjlighet till inflytande över utbildningen.

Punkt 4 – Lärmiljö

I enlighet med Lpfö 18 sid. 7 Förskolans uppdrag, ska barnens rätt till kroppslig och personlig integritet också respekteras. Det gäller bland annat i den dagliga omsorgen och i frågor om dokumentation.

Vid tillsynsbesöket uppmärksammas att det inne på barnens toalett upprättats en lärmiljö för skapande i syfte att undvika kladd ute på avdelningen. Intill sittplatsen där barn ska skapa finns skötbord, handfat och två toaletter. Att upprätta en lärmiljö på det sättet visar inte någon respekt mot barnens kroppsliga och personliga integritet.

Barn- och ungdomsförvaltningen bedömer därmed att huvudmannen inte visat att barnens rätt till kroppslig och personlig integritet uppfylls.

Rättslig reglering

2 kap. 5 § Enskilda får efter ansökan godkännas som huvudmän för förskola, förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem.

Skollagen 2 kap. 11 § Som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt.

Skollagen 4 kap. 3 § Varje huvudman inom skolväsendet ska på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Lag (2022:940).

Skollagen 4 kap. 4 § Sådan planering, uppföljning, analys och utveckling av utbildningen som anges i 3 § ska genomföras även på förskole- och skolenhetsnivå.

Skollagen 4 kap. 5 § Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet enligt 3 och 4 §§ ska vara att de mål som finns för utbildningen i denna lag och i andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt 4 kap. 9 § Barn och elever ska ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem.

Enligt Skolinspektionens bedömnings PM (PL 2014-04-02, sid 10) ska rektor anställas som har erfarenhet och pedagogisk utbildning på högskolenivå.

2.3 Lpfö18 sid 7. Förskolans uppdrag.